

Catuhstava

Nāgārjuna

ELS QUATRE HIMNES

De Nāgārjuna

I. Himne de lloança a aquell qui ha anat més enllà del món

1.

Oh tu que has anat més enllà del món, homenatge a tu, avesat en el coneixement pur, a tu que, únicament pel be dels éssers, mogut per la compassió, has sofert durant molt temps.

2.

Tu afirmes que cap ésser existeix fins que s'allibera dels agregats; amb tot, oh gran muni, tu has experimentat el sofriment més gran en benefici de tots els éssers.

3.

Tu, oh intel·ligent, has ensenyat als intel·ligents que els agregats també són similars a una il·lusió màgica, a un miratge, a la ciutat de gandharves, a un somni.

4.

Aquells qui s'originen a partir de causes no existeixen quan aquelles no existeixen, Perquè, doncs, no són considerats com similars a una imatge reflexada ?

5.

Els elements no poden ésser percebuts per l'ull. Com podria ésser percebut per l'ull allò que és la seva constitució ? Tu, parlant així sobre la forma, has eliminat la percepció de la forma.

6.

Tu has afirmat que la sensació no existeix en allò sensible, i que per això és insubstancial i que també allò sensible no existeix amb naturalesa pròpia i independent.

7.

Tu, que vas proclamar la veritat, has expressat que en originar-se la identitat de la paraula i l'objecte, la boca seria cremada per la paraula 'foc', i que, originant-se en la diferència, no existiria el coneixement.

8.

Tu has dit, des de la veritat convencional, que l'agent és independent i també l'acció. Però tu penses que ambdós s'estableixen en mútua dependència.

9.

Tu has afirmat, oh senyor de la paraula, que no existeix l'agent, que no existeix aquell qui experimenta, que el mèrit i el demèrit sorgeixen en dependència i que allò que sorgeix en dependència és no originat.

10.

No existeix l'objecte del coneixement mentre no és conegut. El coneixement no existeix sense aquest. Tu has afirmat que el coneixement i l'objecte del coneixement no existeix amb naturalesa pròpia.

11.

Si la característica fos diferent d'allò caracteritzat, allò caracteritzat existiria sense la característica. Tu has mostrat clarament que si la característica i allò caracteritzat són idèntics llavors tampoc no existeixen.

12.

Amb l'ull del coneixement tu has vist que aquest món, que està buit de característica i d'allò caracteritzat i lliure d'expressar-se amb paraules, està en pau.

13.

Una entitat existent no sorgeix, tampoc no sorgeix una entitat no existent, tampoc no sorgeix una entitat existent i no existent, tampoc no sorgeix de si mateix, ni d'un altre ni d'ambdós. Com sorgeix ?

14.

No és possible la destrucció d'una entitat que perdura. Com pot destruir-se quelcom no existent com les banyes del cavall ?

15.

La destrucció no és diferent de l'entitat ni tampoc no diferent. Si fos diferent seria permanent. Si fos no diferent no existiria.

16.

La destrucció de l'existència no és possible a partir de la identitat d'ambdós. La destrucció de l'existència no és possible a partir de la diferència.

17.

No és possible que l'efecte s'origini a partir d'una causa que s'ha exhaurit ni d'una altra que encara no s'ha exhaurit. Tu afirmes que el sorgir és com un somni.

18.

No és possible que el brot s'origini a partir d'una llavor que s'ha exhaurit ni d'una altra que encara no s'ha exhaurit. Tu has afirmat que tot sorgir és com el sorgir d'una il·lusió.

19.

Per tant, tu has comprès completament que aquest món s'origina a partir de la imaginació. És irreal, no havent-se originat no pot ser destruït.

20.

No existeix la transmigració d'allò permanent ni tampoc no existeix la transmigració d'allò impermanent. Tu, oh el millor d'entre els que coneixen la veritat, has dit que la transmigració és com un somni.

21.

Els lògics sostenen que el sofriment és produït per si mateix, produït per un altre, produït per ambdós, o sense causa. Però tu has afirmat que aquest sorgeix en dependència.

22.

Allò que sorgeix en dependència és exactament el que tu consideres vacuïtat. Oh, el teu incomparable rugit de lleó és que no existeix una entitat independent.

23.

L'ensenyança de l'ambrosia de la vacuïtat serveix per la destrucció de totes les concepcions. Però si algú creu en la vacuïtat, tu has declarat que està perdut.

24.

Oh protector ! Tots els fenòmens són inactius, dependents i buits, sorgits en dependència com una il·lusió. Has mostrat clarament que són sense naturalesa pròpia.

25.

Tu no has fet sorgir res ni tampoc no has fet exhaurir res. Ara com després, tu estàs completament lliure d'això.

26.

No ingressant en aquesta meditació practicada pels nobles, la consciència, sense característiques, no es produeix de cap manera en aquest món.

27.

Tu has proclamat que no existeix alliberament no ingressant en allò que és sense característiques. Per tant, has demostrat això de manera comprensible en el Mahayana.

28.

Que pel mèrit que he obtingut de la teva veneració, receptacle de lloances, tots els éssers esdevinguin lliures del sofriment de les característiques.

II. Himne de lloança a l'incomparable

1.

Oh incomparable ! Et venero a tu, aquell qui coneix la inexistència de la naturalesa pròpia de totes les entitats. T'esforces pel benefici d'aquest món perdut per falses opinions.

2.

Mitjançant el teu ull il·luminat cap entitat ha estat vista per tu, oh senyor ! La teva visió, que percep la última veritat, és suprema.

3.

A partir de la veritat última no existeix coneixedor ni entitat a conèixer.

Oh ! Tu has conegut la naturalesa dels fenòmens, molt difícil de comprendre.

4.

Tu no has fet sorgir cap fenomen ni n'has fet exhaurir cap, però tu has assolit la Gran Il·luminació veient-los amb equanimitat.

5.

Tu no has desitjat l'obtenció de l'Alliberament mitjançant l'eliminació del cicle de l'existència. Oh senyor ! Tu has assolit la pau a partir de la no percepció del cicle de l'existència.

6.

Tu has comprès que la impuresa i la purificació posseeixen la mateixa essència. Com que no existeix diferència en la naturalesa dels fenòmens tu ets completament pur.

7.

Oh senyor ! Tu no has expressat cap síl·laba, però tu has satisfet tots els aprenents a partir de la pluja de la teva ensenyança.

8.

No existeix en tu l'aferrament als agregats, les esferes dels sentits i els elements de l'existència. Tu, amb la teva ment com la naturalesa de l'espai, no resideixes en cap fenomen.

9.

Oh senyor ! Per a tu no existeix la percepció dels éssers, però tu tens infinita compassió cap els éssers turmentats pel sofriment.

10.

Oh senyor ! La teva ment no s'adhereix a les múltiples creacions mentals: felicitat i sofriment, ànima i no ànima, permanència i impermanència i similars.

11.

Tu afirmes la idea que no existeix anar ni venir de les entitats. Enlloc existeixen conglomerats, per això coneixes la veritat suprema.

12.

Encara que tu prevals a tot arreu, no has nascut enlloc. Oh Gran Muni ! Tu est inconcebible en relació als termes del fenomen naixement i del cos.

13.

Tu, l'irreprotxable, has mostrat que en aquest món no existeix ni creació ni destrucció, que és com el so i l'eco, que no són iguals ni diferents, no són un ni múltiples.

14.

Oh senyor ! Has comprès que aquest món és com un somni, o una il·lusió màgica, sense eternitat ni impermanència, sense objectes i sense característiques.

15.

Tu has assolit la completa victòria sobre el riu de les afliccions a partir de les seves arrels. Però també has guanyat el nèctar a partir de la mateixa naturalesa de les afliccions.

16.

Oh valent ! Has vist la naturalesa d'allò no condicionat com a no forma. Però el teu cos esplendorós ens apareix a partir de les excel·lents característiques.

17.

Tu no ets vist a partir de la visió d'una forma teva. Quan es veu la doctrina tu ets vist llavors correctament però la naturalesa dels fenòmens no pot ésser vista.

18.

No existeixen cavitats, ni carn, ni ossos, ni sang en el teu cos. Has mostrat un cos comparable a l'Arc de Sant Martí en el cel.

19.

No és possible l'enfermetat, ni l'impuresa, ni el sorgiment de la fam i la set en el teu cos, però vas mostrar un comportament humà d'acord amb la convenció del món.

20.

Oh Immaculat ! Tu no tens la més mínima impuresa derivada de les accions, però per compassió al món vas mostrar la llei de causa i efecte com infal·lible.

21.

Oh Senyor ! Des del punt de vista del coneixement no existeix cap diferència entre els vehicles. Tu vas mostrar els Tres Vehicles per conduir els éssers al camí correcte.

22.

Oh Conqueridor ! El teu cos és etern, inalterable i afortunat però vas mostrar la teva extinció al món per la causa dels que han de ser ensenyats.

23.

Als innombrables móns tu ets vist pels devots que desitgen l'exhauriment de la roda de l'existència mitjançant el coneixement perfecte del naixement i de la mort.

24.

Oh Senyor ! Tu no tens pensaments, ni producció mental, ni intencions, però en aquest món compleixes el deure del buda sense cap esforç.

25.

Que els éssers d'aquest món siguin partíceps del Coneixement, suprem i profund, de l'Indra dels munis, gràcies al mèrit que jo he assolit al cobrir amb les flors de les seves qualitats a qui està en el camí correcte, a qui no pot ésser pensat, a qui no pot ésser mesurat.

III. Himne de lloança a l'impensable

1.

Faig un homenatge a l'impensable, a aquell el coneixement del qual és únic, que ha explicat que totes les entitats sorgides en dependència no posseeixen naturalesa pròpia.

2.

Així com tu vas comprendre personalment la insubstancialitat dels fenòmens en el Mahayana, també, mogut per la compassió, vas mostrar-ho als desperts.

3.

Tu has mostrat que allò que sorgeix de condicions no s'origina. Has mostrat clarament que allò que no neix amb naturalesa pròpia és buit.

4.

Així com l'eco s'origina en dependència d'un so, també l'existència s'origina com una il·lusió o un miratge.

5.

Si la il·lusió, el miratge, la ciutat de gandharves i la imatge reflexada fossin no nascuts, juntament amb els somnis, no seria possible la visió, etc. d'aquests.

6.

Així com allò que s'origina a partir de causes i condicions és produït, Oh Senyor, tu has dit que tot allò sorgit de condicions existeix únicament convencionalment.

7.

Tot allò que és produït és una conversa de necis, com un puny buit, quelcom que és fals.

8.

Si una entitat produïda fos no nascuda, com podria aquesta ser present ? Amb la destrucció de què seria una entitat passada ? A que faria referència el futur ?

9.

Una entitat no neix a partir de si mateixa ni d'una altra, ni d'ambdós, ni com a existent, ni com a no existent, ni com a existent i no existent. A partir de què neix llavors ?

10.

Allò no nascut no posseeix naturalesa pròpia, com podria originar-se de si mateix ? Si s'estableix que no existeix la naturalesa pròpia, tampoc no pot originar-se d'un altre.

11.

Si existís la naturalesa pròpia de si mateix llavors existiria la naturalesa pròpia d'un altre; existint la naturalesa pròpia d'un altre existiria la naturalesa pròpia de si mateix. L'establiment d'aquests s'ha demostrat a partir de la seva dependència mútua com l'anvers i el revers.

12.

Quan una entitat no està en relació amb res, llavors com pot una entitat existir ? Quan no està en relació amb allò llarg com pot existir llavors allò curt ?

13.

Quan hi ha l'existència hi ha la no existència, així com quan hi ha allò curt hi ha allò llarg. Si hi ha l'existència hi ha la no existència, per això ambdós no són possibles.

14.

La unitat i la multiplicitat, el passat i el futur, etc., la impuresa i la puresa, allò correcte allò incorrecte, com poden existir amb naturalesa pròpia ?

15.

Quan no existeix una entitat amb naturalesa pròpia, certament no pot existir de forma independent. Allò que s'anomena 'altre' no existeix sense la seva naturalesa pròpia.

16.

Quan no existeixen 'altres' entitats no són possibles entitats amb naturalesa pròpia. Quina afirmació de la creença en les entitats, sent dependent, existeix ?

17.

Com totes les entitats són des de l'origen nascudes de la mateixa manera i exhaurides per naturalesa pròpia, tu has dit que tots els fenòmens són realment no nascuts.

18.

Oh Savi ! Tu has mostrat que la forma i els altres no posseeixen naturalesa pròpia, com l'escuma, com una bombolla, com una il·lusió, com els núvols, com un miratge i com el kadali.

19.

Si allò que és percebut mitjançant els sentits fos real, els ignorants tindrien llavors coneixement de la realitat. Perquè serviria llavors el coneixement correcte ?

20.

Tu has mostrat que els sentits són inerts, que no són mitjans de coneixement correcte, que són indeterminats, que són origen de coneixement erroni.

21.

A partir de la comprensió profunda que ningú accedeix a la veritat, tu has mostrat que és degut a que el món està cobert per la ignorància.

22.

‘Existeix’ és el dogma de l’eternalisme. ‘No existeix’ és el dogma del nihilisme. Tu has mostrat el coneixement lliure dels dos extrems.

23.

Per tant, tu has dit que tots els fenòmens existeixen més enllà de les quatre categories, que no són cognoscibles per la consciència i molt menys per l’esfera de les paraules.

24.

Com un somni, com una il·lusió o com la visió de dues llunes, així has vist el món, com una creació no produïda com a real.

25.

Com un fill que neix, que perdura i que mor en un somni, així has dit que el món, realment, no neix, no perdura i no es destrueix.

26.

En un somni tot allò que s’origina és experimentat com a resultat d’una causa. Tu consideres que totes les entitats són d’aquesta manera en el seu origen i en el seu exhauriment.

27.

Tu has mostrat que el sofriment neix del desig i dels altres així com les afliccions, el sofriment de la roda de l’existència, la realització de les dues acumulacions, i l’Alliberament són com un somni.

28.

Aquell qui compren quelcom com nascut o no nascut, vingut, anat, lligat o alliberat, acceptant la dualitat no coneix la realitat.

29.

Com podria exhaurir-se quelcom no originat ? Essent com un elefant il·lusori, tot està realment en pau.

30.

Així com s’afirma que un elefant il·lusori, malgrat que originat, és no nascut, també tot allò originat és realment no nascut.

31.

Innombrables mestres han alliberat innumerables éssers individualment, però realment ningú ha estat alliberat per ningú.

32.

Oh Gran Savi ! Tu has dit que aquells i els éssers no han nascut, que no existeixen certament aquells que s'exhaureixen, que ningú és alliberat per ningú.

33.

Així com allò produït pel mag és buit de realitat s'ha dit per tu que tota la resta del món i el creador també és buit de realitat.

34.

Un creador produït per un altre no pot el·ludir la condició de produït. L'acció d'aquell resulta ésser allò que el fa ser creador.

35.

Tu has mostrat que tot és únicament nom. Apart de la paraula allò que aquesta expressa no existeix.

36.

Per tant, tu has declarat que tots els fenòmens són únicament creació mental. També has declarat que la creació mental, mitjançant la qual la vacuïtat es compresa, és no existent.

37.

Allò que està més enllà d'ambdues, de l'existència i de la no existència, malgrat que no està més enllà de res, que no és el coneixement ni allò cognoscible, que no 'existeix' ni no 'no existeix',

38.

que no és 'un' ni 'no un', ni ambdós, ni 'no ambdós', que és sense suport i no manifestat, impensable, al marge de tota característica,

39.

que no sorgeix ni s'exhaureix, que no és destructible ni etern, allò, similar a l'espai, no és objecte de la paraula ni del coneixement.

40.

Allò que és el sorgir en dependència, allò és la vacuïtat. El principi vertader és de la mateixa naturalesa i com aquest ho és el tathagata.

41.

Allò és considerat com la veritat, el sentit últim, la naturalesa pròpia, la realitat. És l'element amb el qual tot coincideix. Amb el seu coneixement hom és anomenat Buddha.

42.

Per tant, no existeix realment diferència entre el món dels éssers i els Buddhes. Per això vas percebre la identitat d'un mateix i d'altres.

43.

La vacuïtat no és diferent de les entitats i cap entitat existeix sense aquesta. Per això tu has declarat que les entitats sorgides en dependència són buides.

44.

La realitat convencional s'origina a partir de causes i condicions i és dependent. Es anomenada dependent. La realitat de sentit últim no és produïda.

45.

També s'anomena ésser en si, naturalesa, veritat, substància, entitat, ésser. Una entitat imaginada no existeix, una entitat dependent no existeix.

46.

Tu has mostrat que dir que una entitat imaginada existeix és una imposició. Tu has mostrat que dir que una entitat no existeix a partir del seu exhauriment és acceptar la destrucció.

47.

A partir del coneixement de la veritat de sentit últim tu has mostrat que no existeix ni destrucció ni permanència. Tu has mostrat que el món és buit de realitat com un miratge.

48.

Així com l'aigua d'un miratge no és ni destructible ni eterna, tu has mostrat que també tot el món no és ni destructible ni etern.

49.

Per aquell qui s'originen les entitats, per a ell es dona la destrucció, etc., per a ell el món resulta ésser finit o infinit.

50.

Així com quan existeix el coneixement existeix l'objecte del coneixement, també quan existeix l'objecte del coneixement existeix el coneixement. Quan es compren que ambdós no s'originen, què existeix ?

51.

D'aquesta manera, clarament, mitjançant les analogies de la il·lusió i d'altres, el metge més savi va mostrar el coneixement correcte que cura les opinions incorrectes.

52.

La veritat de sentit últim és l'ensenyament que les entitats són buides de naturalesa pròpia. Aquest és el medicament suprem per aquells que estan captivats pel mal de l'ésser.

53.

Per això, oh tu que realitzes el sacrifici del Dharma, el suprem sacrifici del Dharma ha estat realitzat per tu de forma constant en els tres móns, sense obstacles, sense impediment.

54.

Tu has llençat aquest meravellós rugit del lleó que és la buidor de naturalesa pròpia, que destrueix la por originada pel monstre de la falsa opinió en la naturalesa pròpia de les entitats i que atemoritza a les gaselles que són els herètics.

55.

Tu has fet ressonar el tambor del Dharma amb la profunditat de la veritat de la vacuïtat. Tu has bufat la trompeta del Dharma, del so poderós de la buidor de naturalesa pròpia.

56.

Tu has mostrat el regal del Dharma, el nèctar de l'ensenyament dels Buddhes. S'ha mostrat el sentit últim que tots els fenòmens són buits.

57.

Oh Mestre ! Tu has mostrat que l'ensenyament del sorgir, de l'exhaurir, etc., de l'ésser, de l'ànima, etc., posseeix un sentit a interpretar i que és la veritat de encobriment.

58.

Aquell qui ha anat al límit de l'Oceà de la Perfecció del Coneixement; aquell, ric en les joies de les qualitats i mèrits, ha atravesat l'oceà de les teves qualitats.

59.

Que mitjançant el mèrit que jo he obtingut al venerar-te, Impensable i Incomparable Senyor del món, puguin tots els éssers esdevenir com tu.

IV. Himne de lloança d'acord amb la veritat de sentit últim

1.

Oh Senyor ! Tu ets no originat, no perdures en cap lloc, estàs més enllà de qualsevol comparació pròpia del món, més enllà del camí de la paraula, com et lloaré ?

2.

Malgrat no conèixer la teva naturalesa des del sentit últim, jo lloaré amb devoció al mestre des de la convenció del món.

3.

Així com tu posseeixes la naturalesa de quelcom no originat, mostres que no existeix sorgir, ni anar, ni venir. Et venero a tu que existeixes més enllà de tot néixer.

4.

Tu no ets existent ni no existent, ni etern ni no etern, ni permanent ni no permanent. Et venero a tu que existeixes més enllà de tot dualisme.

5.

Cap color es troba en tu, ni verd, ni vermell, ni escarlata, ni groc, ni negre, ni blanc. Et venero a tu que existeixes més enllà de tot color.

6.

Tu no ets gran, ni petit, ni llarg, ni rodó. Tu has assolit un estat no mesurable. Et venero a tu que existeixes més enllà de tota mesura.

7.

Tu no estàs ni lluny, ni a prop, ni en l'espai, ni en la terra, ni en la roda de l'existència ni en el nirvana. Et venero a tu que existeixes més enllà de l'espai.

8.

Tu no estàs en cap fenomen però has assolit l'estat del fonament dels fenòmens. Has assolit l'estat de profunditat suprema. Et venero a tu que existeixes més enllà de la profunditat.

9.

Així com has estat lloat, així siguis lloat, però has estat lloat realment ? Essent tots els fenòmens buits de naturalesa pròpia, qui és lloat ? per qui és lloat ?

10.

Qui pot lloar-te si existeixes buit de sorgir i exhaurir, sense fi ni mig, ni percepció ni objecte a percebre ?

11.

Lloant a aquell qui no ha anat ni vingut i està més enllà de tot anar, mitjançant aquest mèrit el món segueixi en el camí correcte.

Traducció: Albert Biayna Gea